વસિયતનામું — અમલ ચેકલિસ્ટ

આ ચેકલિસ્ટ છે, વસિયતનામાનો નમૂનો નથી. સાથે લઈને આવવું.

વસિયતનામું તૈયાર કરાવતાં પહેલાં

૧. વસિયતનામું કરનારનું પૂરું નામ, ઉંમર, સરનામું તથા ફોટો ઓળખપત્ર.

૨. મિલકતોની સંપૂર્ણ યાદી — સ્થાવર મિલકત સર્વે નંબર કે ફ્લેટ નંબર સાથે, બેંક ખાતાં શાખા સાથે, ફિક્સ ડિપોઝિટ, શેર તથા ડિમેટ ખાતું, વીમા પોલિસી, સોનું-ઘરેણાં, વાહનો.

૩. દરેક સ્થાવર મિલકતના માલિકી હક્કના દસ્તાવેજ તથા દરેક ખાતાની હાલની સ્થિતિ.

૪. વારસો મેળવનાર દરેક વ્યક્તિનું પૂરું નામ, સંબંધ, ઉંમર તથા સરનામું.

૫. વહીવટકર્તા (એક્ઝિક્યુટર) નું નામ, તથા તે કામ ન કરી શકે તો બીજા વહીવટકર્તાનું નામ.

૬. અગાઉનું કોઈ વસિયતનામું હોય તો તે સાથે લાવવું. પાછળનું વસિયતનામું અગાઉના સાથે વિરોધાભાસ હોય તેટલા ભાગ પૂરતું આપોઆપ રદ કરે છે, પરંતુ સ્પષ્ટ રદ કરવાની કલમ લખવાથી વિવાદ રહેતો નથી.

૭. કોઈ મિલકત સંયુક્ત નામે હોય કે તેમાં નોમિની હોય તો તેની વિગત. નોમિની માત્ર રકમ મેળવનાર છે, માલિક નથી, અને નોમિનેશન વસિયતનામા પર ઉપરવટ જતું નથી.

કાયદાની જરૂરિયાત — કલમ ૬૩

૧. વસિયતનામું કરનાર સહી કરે, અથવા નિશાની કરે, અથવા તેમની હાજરીમાં તથા તેમના કહેવાથી અન્ય વ્યક્તિ સહી કરે.

૨. બે કે વધુ સાક્ષી સહી કરે. દરેક સાક્ષીએ કાં તો વસિયતનામું કરનારને સહી કે નિશાની કરતાં જોયેલ હોય, કાં તો તેમના કહેવાથી અન્ય વ્યક્તિને સહી કરતાં જોયેલ હોય, અથવા વસિયતનામું કરનાર પાસેથી પોતાની સહી કે નિશાનીની જાતે કબૂલાત મેળવેલ હોય.

૩. દરેક સાક્ષી વસિયતનામું કરનારની હાજરીમાં સહી કરે. બંને સાક્ષી એક જ સમયે હાજર હોવા જરૂરી નથી.

૪. સાક્ષી તરીકે સહી કરવાનું કોઈ ચોક્કસ સ્વરૂપ જરૂરી નથી.

કાયદાની જરૂરિયાત નથી — પણ અવશ્ય કરવું

૧. કોઈ પણ સાક્ષીને વસિયતનામામાંથી કંઈ મળતું ન હોવું જોઈએ, તથા કોઈ સાક્ષી વારસો મેળવનારના પતિ/પત્ની ન હોવા જોઈએ. કલમ ૬૭ મુજબ સાક્ષી કે તેમના પતિ/પત્નીને આપેલ વારસો રદબાતલ ગણાય છે, જોકે વસિયતનામું પોતે ટકી રહે છે.

૨. વસિયતનામું કરનાર કરતાં લાંબું જીવે તેવા સાક્ષીઓ પસંદ કરવા, તથા તેમનાં પૂરાં નામ-સરનામાં સ્પષ્ટ અક્ષરે લખવાં.

૩. દરેક પાના પર વસિયતનામું કરનાર તથા બંને સાક્ષીઓની સહી કે ટૂંકી સહી કરવી.

૪. સહી કરવાની તારીખ તથા સ્થળ પૂરેપૂરું લખવું. કલમ ૬૩ માં તારીખ લખવાની જરૂરિયાત નથી અને તારીખ વગરનું વસિયતનામું અમાન્ય નથી — પરંતુ બે વસિયતનામાં હોય ત્યારે તારીખ જ નક્કી કરે છે કે કયું ચાલશે.

૫. દસ્તાવેજમાં ક્યાંય કોરી જગ્યા રહેવી જોઈએ નહીં.

આ પણ કરાવવા જેવું

૧. વસિયતનામું કરનાર વૃદ્ધ કે બીમાર હોય તો સહી કરવાની તારીખે માનસિક સ્વસ્થતા અંગેનું ડોક્ટરનું પ્રમાણપત્ર. ભવિષ્યના પડકાર સામે આ સૌથી ઉપયોગી બચાવ છે.

૨. સબ-રજિસ્ટ્રાર પાસે વસિયતનામાની નોંધણી. કાયદેસર ફરજિયાત નથી; પરંતુ બનાવટી હોવાનો આક્ષેપ કરવો મુશ્કેલ બને છે.

૩. મૂળ વસિયતનામું ક્યાં રાખેલ છે તે વહીવટકર્તાને જણાવવું. જે વસિયતનામું કોઈને મળે જ નહીં તે નકામું છે.

યાદ રાખવું

વસિયતનામા પર કોઈ સ્ટેમ્પ ડ્યુટી લાગતી નથી. નોંધણી ફરજિયાત નથી. વસિયતનામું કરનાર જીવિત તથા માનસિક રીતે સ્વસ્થ હોય ત્યાં સુધી ગમે ત્યારે તે રદ કરી શકે છે કે બદલી શકે છે.

આ નમૂનો હરસિદ્ધિ સર્વિસીસ, વડોદરા દ્વારા સામાન્ય માહિતી તરીકે વિનામૂલ્યે આપવામાં આવે છે. આ શરૂઆતનો નમૂનો છે, કાનૂની સલાહ નથી, અને તે તમારી ચોક્કસ પરિસ્થિતિ માટે તૈયાર કરાયેલ નથી. ઉપયોગ કરતાં પહેલાં તે હાલ નક્કી થયેલ કિંમતના સ્ટેમ્પ પેપર પર કરવો પડશે, યોગ્ય પક્ષકારોની સહી કરાવવી પડશે, અને જરૂર પડ્યે નોટરી સમક્ષ સોગંદ લેવા પડશે કે સબ-રજિસ્ટ્રાર પાસે નોંધણી કરાવવી પડશે. અમારી પાસે લાવો — અમે એક જ મુલાકાતમાં તપાસી, સ્ટેમ્પ કરી અને નોટરી કરી આપીશું.